

Översättning 27.10.2023

Brändskogens vindkraftsprojekt, Närpes

Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning

UPPGIFTER OM PROJEKTET

Projektets namn och läge

Brändskogens vindkraftsprojekt, Närpes

Den projektansvarige

Projektansvarig är Prokon Wind Energy Finland Oy, Storalånggatan 34 B, Vasa.

Ramboll Finland Oy är konsult för uppgörande av bedömningsprogrammet.

Kontaktmyndighet

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten är kontaktmyndighet för projektet.

Beskrivning av projektet

Prokon Wind Energy Finland Oy planerar ett vindkraftsprojekt med 9–45 kraftverk i Brändskogen i Närpes. Projektområdet ligger cirka 25 kilometer nordnordost om Närpes centrum. I norr gränsar projektområdet till Malax kommun. Projektområdets areal är sammanlagt cirka 4 600 ha.

Kraftverkens enhetseffekt är högst 10 MW och totalhöjden högst 300 meter. I området byggs utöver vindkraftverken behövliga förbindelsevägar, servicevägar mellan kraftverken, jordkablar mellan kraftverken och en elstation. Avsikten är att kraftledningen ska byggas som en ny luftledning eller jordkabel.

Alternativ i granskningen

I MKB-förfarandet granskas följande projektalternativ:

ALT0: Projektet genomförs inte.

ALT1: I projektet byggs högst 45 vindkraftverk. Totaleffekten är 450 MW.

ALT2: I projektet byggs högst 9 vindkraftverk. Totaleffekten är 90 MW.

Elöverföringsalternativ:

EALT1: En cirka 30 kilometer lång 110 kV:s kraftledning från projektområdet mot söder och sydost till Kärppiö elstation i Östermark. I början av sträckningen ligger kraftledningen i en ny ledningsgata och under de sista 13 kilometrarna i den befintliga ledningsgatan.

EALT2: En cirka 600 meter lång jordkabel till Brändskogens kopplingsstation som ligger i närheten av projektområdet. Ledningen byggs i EPV Energia Oy:s befintliga ledningsgata mellan Brändskogen och Brännas.

ANHÄNGIGGÖRANDE AV FÖRFARANDET VID MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

Prokon Wind Energy Finland Oy har 7.7.2023 anhängiggjort ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning (senare bedömningsförfarande) genom att till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (senare NTM-centralen) skicka ett program för miljökonsekvensbedömning (senare bedömningsprogram) för Brändskogens vindkraftsprojekt.

Behovet av ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning bedöms på basis av punkt 7) e) i bilaga 1 i lagen om förfarande vid miljökonsekvensbedömning (senare MKB-lagen), *vindkraftverksprojekt där de enskilda kraftverken är minst 10 till antalet eller projektets totala kapacitet är minst 45 megawatt.*

FÖRHANDSÖVERLÄGGNING

Kontaktmyndigheten ordnade en förhandsöverläggning 9.3.2023 i syfte att främja bland annat hanteringen av helheten som består av bedömning, planering och tillståndsförfarande samt informationsutbytet mellan den projektansvarige och myndigheterna. I förhandsöverläggningen deltog utöver kontaktmyndigheten också representanter för Närpes stad, Östermark kommun, Österbottens förbund, Österbottens räddningsverk, Västkustens miljöenhet, Forststyrelsen, den projektansvarige och konsulten.

MEDDELANDE OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET OCH SAMRÅD

Programmet för miljökonsekvensbedömning och kungörelsen annonserades i tidningarna Ilkka-Pohjalainen, Suupohjan Sanomat, Vasabladet och Österbottens Tidning. Kungörelsen om bedömningsprogrammet har varit framlagd 17.8–15.9.2023 på NTM-centralens webbplats på adress www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten. Närpes stad och kommunerna Korsnäs, Malax och Östermark har ombetts meddela om kungörelsen på sina webbsidor och handlingarna har publicerats på

miljöförvaltningens webbplats på adress www.miljo.fi/brandskogenvindkraftMKB. Pappersversioner av MKB-programmet och kungörelsen har varit framlagda till påseende under kungörelsetiden på Närpes stadshus, kommundårdarna i Korsnäs och Malax samt servicepunkten i Östermark.

Ett infomöte om bedömningsprogrammet ordnades för allmänheten tisdagen 29.8.2023 kl. 17.00–19.00 i Pörtom UF:s lokal, adress Österlandsvägen 3, 66270 Närpes. Det var också möjligt att delta i infomötet på distans. Utöver kontaktmyndighetens och den projektansvariges representanter deltog 14 personer i mötet. Tre personer deltog på distans. Frågor som lyftes fram under infomötet för allmänheten var bland annat bristerna i elöverföringsalternativen, bedömning av konsekvenserna för fågelbeståndet i synnerhet när det gäller samverkan, användning av handlingarna i MKB-förfarandet i planprocessen och tillståndsprövningen samt uppföljning av konsekvenserna för fåglarna under kraftverkens drifttid.

UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET

Kontaktmyndigheten har begärt utlåtande om bedömningsprogrammet av kommunerna i projektets verkningsområde och av andra myndigheter som ärendet sannolikt berör. Sammanlagt 27 utlåtanden, 6 expertkommentarer och 3 åsikter om bedömningsprogrammet har lämnats in till kontaktmyndigheten. Säkerhets- och kemikalieverket Tukes har meddelat att det inte har något att yttra om MKB-programmet för projektet.

Nedan presenteras kontaktmyndighetens uppfattning om samrådsresponsens centrala innehåll. Utlåtanden, expertkommentarer och åsikter bifogas till utlåtandet. Uppgifter som anses vara personuppgifter har tagits bort ur de bifogade utlåtandena och åsikterna.

Sammandrag av utlåtanden, åsikter och expertkommentarer

Cinia Oy begär att olägenheterna för teletrafiken beaktas och konstaterar att i fortsättningen kan inga radiolänksystem byggas i området. *Cinia Oy* har för tillfället inga kommunikationsnätverk som använder radiofrekvenser eller kablar i projektets planeringsområde.

Enligt Digita Ab finns inga områden med radioskugga i influensområdet. Företaget påminner dock om att vindkraftsprojekt kan orsaka betydande olägenheter för antenn-tv-mottagningen och störningarna kan påverka tillgången till myndigheternas varningsmeddelanden och den allmänna säkerheten. Konsekvenserna för antenn-tv-mottagningen bör beaktas i bedömningen och vindkraftverkets konsekvenser för antenn-tv-sändningarnas synlighet måste undersökas i god tid. Den som ansvarar för vindkraftsprojektet är skyldig att se till att störningarna avlägsnas och ansvarar också för kostnaderna som det föranleder. När metoder för att

avlägsna störningen genomförs måste också eventuella andra vindkraftsprojekt i området beaktas.

Elisa Abp begär att olägenheterna för Elisass teletrafik beaktas. I fortsättningen kan radiolänksystem inte byggas i det aktuella projektets influensområde.

Fingrid Abp utarbetar utvecklingsbehoven för elöverföringsnäten och principiella lösningar som helhet tillsammans med de aktörer som planerar kraftproduktion och med nätverksbolagen. För ett vindkraftsområde av Brändskogens storlekssklass behövs en 400 kV:s anslutning.

Meteorologiska institutet har inget att yttra om bedömningsprogrammet för projektet, eftersom området ligger mer än 20 kilometer från institutets närmaste värderradar. Institutet konstaterar dock att antalet vindkraftverk i området har ökat avsevärt och de syns i radarmätningarna under vissa väderleksförhållanden.

Kauhajoki stad, miljötjänsterna anser att vindkraftverkens konsekvenser i Östermark kommuns område anses vara obetydliga, men framför allt vindkraftverkens konsekvenser för landskapet bör beaktas även i riktning från bosättningen på Östermarks sida.

Projektets elöverföringsalternativ har även stor betydelse för Östermark kommun. I elöverföringsalternativ EALT 1 byggs en ny cirka 30 kilometer lång luftledning, av vilken mer än hälften ligger i en ny ledningskorridor och den befintliga terrängkorridoren breddas vid behov. Den nya ledningskorridoren byggs på en sträcka av cirka 3–4 kilometer på Östermark kommuns sida. Miljötjänsterna i Kauhajoki stad kräver att elöverföringsalternativen granskas noggrannare och att de olika alternativens totala konsekvenser för miljön beaktas. När det gäller bedömningen av miljökonsekvenserna av elöverföringsalternativ EALT1 bör i synnerhet områdets fast bosatta och fritidsinvånare beaktas, eftersom de närmaste permanenta bostäderna och fritidsbostäderna ligger cirka 200 meter från den planerade elöverföringsrutten. Vid granskning av elöverföringsalternativen måste också områdets nationellt viktiga fågelområden i FINIBA-projektet beaktas, eftersom det finns områden som ligger i kraftledningsrutterna. När det gäller markgrunden är det skäl att undersöka förekomsten av sura sulfatjordar i området. I fråga om elöverföringskapaciteten hos Fingrids kraftledning måste det utredas om den räcker till för projektets elproduktion.

Trafik- och kommunikationsverket Traficom konstaterar att projektområdet ligger i inflygningsområdet för Vasa flygplats. Höjdbegränsningen är mera begränsande än höjdbegränsningsområdet som nämns i bedömningsprogrammet. Begränsningen påverkar den tillåtna kraftverkshöjden. Det är möjligt att göra en noggrannare konsekvensbedömning om den tillåtna höjden med hjälp av processen med flyghindertillstånd.

Vindkraftverkens konsekvenser för radiosystemen bör beaktas vid planeringen av vindkraftsbyggande. Vindkraftverken har konstaterats påverka kvaliteten på TV-mottagningen i TV-sändningsnäten som befinner sig ovan jord, mobilnätens fältstyrka och signalen. Även radarsystemet fordrar tillräckligt avstånd till vindkraftverken för att fungera, varför det bör säkerställas i planeringen att TV- och mobilkommunikationstjänsterna samt radar och radiolänkar fungerar störningsfritt även i framtiden. Olika parter bör samarbeta redan i planeringsskedet för att radiosystemen inte ska störas eller så att störningar kan uteslutas.

Naturresurscentret påpekar att det skulle vara bra att utreda hönsfåglarnas spelplatser under flera efter varandra följande år i syfte att utreda deras förekomst i planeringsområdet. Utredningen om spelplatser skulle ge en bättre bild av områdets betydelse för hönsfåglarna. Projektområdet ligger i vargreviret Närvijoki-Pörtom och alla fyra stora rovdjur kan förekomma i området. Utredningarna som har gjorts och planerats om stora rovdjur möjliggör enbart grov bedömning av förekomsten av arterna i området. Områdets betydelse som föröknings- och rastområden för dessa arter kan således inte fastställas med hjälp av dessa utredningar. I bedömningsbeskrivningen bör särskild uppmärksamhet fästas på samverkan av vindkraftsprojekt som ligger runtomkring och framtida vindkraftsplaner i större skala. Dessutom är det viktigt att fokusera på att bevara de ekologiska förbindelserna. Naturresursinstitutet påpekar också att det eventuella verkningsområdet för en del av arterna (samverkan) kan vara mycket vidsträckt.

Västkustens miljöenhet påminner om vikten av att planera kraftverksområdets omfattning och enskilda kraftverk väl för att de negativa konsekvenserna för människorna och miljön ska kunna minimeras.

Kraftverken bör placeras så att miljöministeriets riktvärden för buller inte överskrids. Närpes stad har också strängare 37 decibels gränsvärde för buller i bostadsområden. I bullermodelleringen bör också beaktas samverkan av redan utbyggda vindkraftverk i närområdet.

Konsekvenser av ljus och skugga får framträda bara så kort tid av året att störningskänsliga objekt i miljön inte utsätts för oskäligt besvär. Västkustens miljöenhet använder 8 h/år som gränsvärde. Bosättningen i Svartnäsområdet på den västra sidan av projektområdet kan utsättas för konsekvenser av skuggbildning. Om anvisningarna och riktvärdena för bullerkonsekvenser och konsekvenser av skuggbildning efterföljs, behövs inget miljötillstånd.

I projektområdet finns två grundvattenområden. Grundvattenkvaliteten i dessa grundvattenområden eller i privata brunnar får inte försämrats. Även elöverföringsalternativ 1 löper mycket nära grundvattenområden.

Risken för att is ska lossna från rotorbladen måste beaktas i närheten av vägar och i områden där människor kan röra sig.

Malax kommun vill för Malax del poängtera utredning av bullerkonsekvenser och konsekvenser av skuggbildning som riktas till invånarna i Nyby och Raineback i Petalax. I Malax bör framför allt samverkan med Takanebackens vindkraftspark beaktas.

Forststyrelsen påpekar att det finns flera Naturaområden i närheten av projektområdet, av vilka det närmaste är Risnasmossen (FI0800020, SAC) som nästan helt och hållet har inrättats som skyddsområde på privat mark. Området ligger på cirka 100 meters avstånd på den södra sidan av projektområdet. Bredvid ligger Forststyrelsens fastighet som reserverats för skydd, som likaså kommer att inrättas till ett lagstadgat naturskyddsområde. På fem kilometers radie från projektområdet ligger dessutom fyra andra Naturaområden. Elöverföringsrutt EALT1 tangerar Naturaområdet Varisneva (FI0800015, SAC) som ligger närmast på cirka 70 meters avstånd. I synnerhet på Risnasmossen häckar värdefulla fågelarter, varför fågelinventeringarna bör göras omsorgsfullt. Särskild uppmärksamhet bör fästas på konsekvenserna för områdets fågelarter.

I projektområdets norra del ligger en Metso-fastighet som reserverats för skydd och som förvaltas av Forststyrelsen. I detta område har en observations av flygekorre gjorts. Forststyrelsen anser att fastigheten bör avgränsas från projektområdet. Forststyrelsen påpekar att projekten kan orsaka skadlig samverkan för flygekorren och att artens ekologiska korridorer också bör beaktas. Forststyrelsen fäster också uppmärksamhet på de fyra terrängdagarna som har reserverats för inventering av flygekorre, vilket kan vara för lite med tanke på projektområdets och elöverföringsrutternas storlek.

Projektområdet ligger i eller i omedelbart verkningssavstånd från området av två vargrevir. Projektets konsekvenser och samverkan av projekten i området för vargen bör bedömas omsorgsfullt.

Forststyrelsen påpekar att fiskgjusens och örnens häckningar kan misslyckas vissa år, vilket dock inte betyder att boet eller reviret skulle ha övergivits permanent. När det gäller MAALI-områden (fågelområden av landskapsintresse) i Sydösterbotten påpekar Forststyrelsen att oberoende av den halvfärdiga rapporten kan det finnas värdefulla fågelområden av landskapsintresse i området.

Natur och Miljö r.f. konstaterar allra först att bedömningen av områden lämpliga för vindkraft bör grunda sig på den gällande landskapsplanen för området. När vindkraftsparker planeras och bedöms är det viktigt att granska såväl landskapet som ekologin som en helhet. Det är viktigt att på landskapsnivå beakta samverkan av olika projekt i området för naturvärdena, bland annat för splittringen av naturmiljön.

Natur och miljö framhäver att området ligger i flyttfåglarnas huvudflyttsträck. Alldeles bredvid projektområdet finns enligt tidigare undersökningar ekologiskt värdefulla, känsliga naturområden, som projektet inte får försämra. Utbyggnaden av vindkraften bör prioriteras i

områden där naturvärdena redan är svaga eller där infrastruktur redan utvecklas.

Gamla skogar, källor, bäckar och andra vattendrag eller våtmarker samt bergslandskap är särskilt hänsynskrävande naturtyper. Vindkraft bör inte placeras i dessa områden eller i deras omedelbara närhet så att objekten eller till dem hörande ekosystem försämrats, hotas av försämring eller förstörs. Den ekologiska försiktighetsprincipen bör styra all utveckling och ibruktagning av vindkraftverk.

Österbottens förbund anser att Österbottens landskapsplan 2040 samt utkastet till landskapsplan 2050 har beskrivits väl i programmet. Utöver planbeteckningarna som påverkar projektområdet är det också viktigt att beskriva hur landskapsplanens mål beaktas i alternativen som granskas.

I Österbottens landskapsplan 2040 har betydande vindkraftsproduktion av landskapsintresse inte anvisats med beteckning för projektområdet Brändskogen. Gränsen för beteckningen är 10 vindkraftsverk. Därför är det bra att alternativet med nio vindkraftverk undersöks i MKB-förfarandet. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 sammanfaller vindkraftsområdet (tv2) delvis med Brändskogens projektområde. Av alternativen motsvarar ALT2 bäst avgränsningen som anvisas i planutkastet. Konsekvenserna av vindkraftsparken och elöverföringen för markanvändningen som anvisas i landskapsplanen bör beaktas i bedömningen.

Samverkan med andra vindkraftsprojekt som ligger i närheten av projektområdet och elöverföringen bör utredas och beaktas. Förbundet vill framhäva betydelsen av samarbete mellan projekten både när det gäller projekten och elöverföringen. I landskapsplanen rekommenderas användning av jordkablar.

I elöverföringsalternativ EALT1 skulle det vara viktigt att undersöka möjligheten att använda gemensamma stolpar. När nya kraftledningar planeras och byggs skulle det vara bra att också undersöka olika användningsmöjligheter av kraftledningsområdena, exempelvis hur ledningsgator kan användas för att främja den naturliga mångfalden.

Österbottens museum anser att de skadliga landskapskonsekvenserna av ALT1 inklusive elöverföringen kan antas bli betydande och samverkan med andra vindkraftsprojekt ökar skadeverkningarna. De genomförbara planeringsalternativen bör överensstämma med den gällande landskapsplanen. Planens riktgivande avgränsning kan inte tänjas ut så att den täcker ett till storleken flerdubbelt område i synnerhet när riktningen är mot bosättning och kulturlandskap. Endast till storleken mera avgränsade projekialternativ som byggs ut runt regionalt betydande vindkraftsbyggande ter sig möjliga och i synnerhet så att vindkraftsområdet kan anslutas till riksnätet för att olägenheterna ska minimeras.

Till slut konstaterar museet att det inte finns något att anmärka på i bedömningsprogrammet, eftersom kända skyddsvärden har identifierats och tilläggsutredningar görs vid behov.

Österbottens räddningsverk framhäver vikten av att göra upp en projektvis riskanalys och brand- och säkerhetstekniska utredningar. I fråga om miljöfarliga ämnen bör den lagstadgade anmälningsplikten på grund av obetydlig användning och lagring av farliga kemikalier utredas.

Räddningsmyndigheten påpekar att räddningsverket inte kan släcka en eventuell eldsvåda i ett vindkraftverk. Verksamhetsutövaren ansvarar med egen beredskap för att förebygga olyckor i kraftverksområdet. Beredskapen måste också beaktas i planeringen av kraftverkens säkerhetsteknik. Enligt räddningsmyndighetens uppgifter kan i samband med eldsvåda is eller vindkraftverkets delar slungas till och med 500 meter från kraftverket. På grund av detta bör avståndet mellan kraftverket och exempelvis byggnader och friluftsleder vara 600 meter. Eftersom det finns två grundvattenområden av klass I i projektområdet, måste tillräckliga skyddsavstånd till vindkraftverken och elstationerna säkerställas. En räddningsplan måste göras upp för projektet.

Försvarsmarken, 2 logistikregementet konstaterar att innan planen godkänns bör Huvudstaben ha gett projektet ett positivt utlåtande om godtagbarhet inklusive aktuella projektuppgifter.

Seinäjoki stad, museerna i Seinäjoki konstaterar att konsekvensbedömningen är avsedd att sträcka sig så långt att betydande miljökonsekvenser inte ska framgå utanför granskningsområdet. Granskningen av fjärrlandskapet börjar på mer än sex kilometers avstånd, men samtidigt konstateras att kraftverken syns på till och med 40 kilometers avstånd. Enligt museets åsikt är avgränsningen av kraftledningens verkningsområde i fjärrlandskapet för snäv. I öppet landskap är verkningsområdet större.

I tabell 17-1, som visar värdefulla kulturmiljö- och landskapsområden och -objekt av riks- och landskapsintresse, saknas värdefulla områden av landskapsintresse i Södra Österbotten. I utredningsmaterialet bör utredningarna i Södra Österbottens landskapsplan om landskap och byggd kulturmiljö samt även lokalt värdefullt byggnadsarv beaktas.

Landskapskonsekvenserna av vindkraftverk som är 300 meter höga sträcker sig till ett vidsträckt område i grannlandskapet Södra Österbotten. Uppgifterna om vindkraftsprojekt som planeras, är under uppbyggnad eller i drift i närheten av projektområdet bör uppdateras.

När det gäller elöverföringen verkar en 600 meter lång jordkabel vara ett bättre alternativ än en 30 kilometer lång, ny 110 kV:s luftledning från projektområdet till Kärppiö elstation i Östermark. Längs elöverföringsrutt EALT1 är bostäderna och fritidshusen koncentrerade till Horonkylä i Södra Österbotten. De närmaste husen ligger bara cirka 200 meter från kraftledningsrutten.

Museet anser att den arkeologiska inventeringen är viktig för bedömning av konsekvenserna för det arkeologiska kulturarvet och den fortsatta planeringen av projektet. I bedömningsprogrammet nämns inte i hur bred zon som elöverföringsrutterna inventeras. Museet rekommenderar att terränginventeringen täcker åtminstone elöverföringsruttens närområde (cirka 200 meters avstånd från kraftledningsstolpen). I inventeringen följs kvalitetsanvisningarna för arkeologiskt fältarbete i Finland (Museiverket 2020). Inventeringsrapporten måste omfatta kartor över områden som har granskats i terräng för att de regionala ansvarsmuseerna ska kunna bedöma utredningens tillräcklighet.

Suomen Erillisverkot Oy har meddelat att projektet inte påverkar bolagets affärsverksamhet i Nätoperatortjänsten.

Finlands Naturskyddsförbunds Österbotten distrikt r.f. kommer inte att förorda ett endaste vindkraftsprojekt som ligger cirka två kilometers avstånd från grundvattenområde. I projektområdet finns två grundvattenområden.

Vindkraftsprojektens samverkan bör granskas med avseende på helheten, eftersom 288 kraftverk på cirka 30 kilometers radie är på kommande runt det nu planerade projektet. För finländska förhållanden finns ingen undersökt information om vindkraftens konsekvenser för organismer eller konsekvenser av buller från kraftverk som står nära varandra. Hur beaktas samverkan av vindkraftsbyggande konkret?

Enligt uppgifter som Finlands naturskyddsförbunds Österbotten distrikt har samlat in är enligt uppskattning cirka 6000 vindkraftverk på kommande i de österbottniska landskapen. Vindkraftens utbyggnad bör hejdas tills att tillståndssidan är adekvat och miljökonsekvenserna har utretts. I ärendet bör placering av elöverföringsledningarna i nuvarande och gemensamma ledningar beaktas och att viktiga fågelområden och flyttfågelsträck undviks. Helhetsbilden i Österbotten är att vindkraften på ett omfattande sätt försämrar såväl naturvärden som boendetrivsel.

Karteringarna av flygekorre bör effektiveras och fortgå i syfte att lokalisera artens föröknings- och rastplatser. Dessutom bör förekomsten av flygekorre utredas under flera år i följd för att man ska få en noggrannare uppfattning om reviren. För att trygga och säkerställa honornas föröknings- och rastplatser bör tillräckligt med skogar som är lämpliga för förökning och även förbindelseleder lämnas kvar.

I snöspårsräkningarna konstaterades att det finns spår av många djur i projektområdet. Dessutom ligger projektområdet i flyttsträcket för flera fåglar. Naturskyddsförbundets Österbotten distrikt framför oro över att forskningen idag visar att många arter inte kan återvända på grund av att reviren har blivit för små och livsmiljöer försvinner och deras kvalitet blir sämre. En del av förändringarna är slutliga. Distriktet väntar på tilläggsutredningar och komplettering av naturtillstånden och faunan. Brändskogens närområde är fullt av vindkraftsprojekt i olika stadier,

varför man kan fråga sig om det alls blir kvar några vidsträckta, enhetliga naturområden och grönkorridorer som arterna behöver.

Den ekologiska forskningen hinner inte med vindkraftsplanläggningen och i naturutredningarna tas inte ställning till om området passar för vindkraftsproduktion. I och med försiktighetsprincipen är Finlands naturskyddsförbunds Österbottens distrikts ställningstagande ALT0, dvs. att projektet inte genomförs.

Om vindkraften byggs ut, bör markanvändningen för ändamålet kompenseras tillräckligt med hjälp av ekologiska kompensationsmetoder, genom att i samma region skydda vidsträckta skogs- och myrmarksområden som försvinner under vindkraftsbygge.

Finlands naturskyddsförbunds Österbotten distrikt påminner om att grön omställning inte grundar sig på överkonsumtion av naturresurser, utan att den stöder sig på lösningar som främjar cirkulär ekonomi och naturlig mångfald. Omställningen lyckas endast om andra miljö- och naturkonsekvenser beaktas vid sidan av klimatet.

Finlands viltcentral konstaterar att programmet för miljökonsekvensbedömning till väsentliga delar har gjorts upp i tillräckligt i den omfattning som ärendet förutsätter. Uppgifterna om vilt som erhålls av jaktföreningarna och Naturresursinstitutet och fågelutredningen som ska utföras ger en tillräcklig bild av områdets värdefulla viltarter.

Sydbottens Natur och Miljö r.f. konstaterar att Österbottens landskapsplan 2040 gäller för området. I planen har vindkraft inte anvisats till området. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har ett vindparksområde anvisats för fortsatt planering. Bedömningen av Naturakonsekvenserna som gjorts i samband med planläggningen för 20 vindkraftsområden på fastlandet samt kollisions- och populationsmodelleringen har beaktats när planen har gjorts upp.

MKB-förfarandet startar redan innan vindparksområdet ens har godkänts i den framtida landskapsplanen, dvs. byggherren förutspår händelserna.

Bedömningen av konsekvenserna för olika naturvärden bör kompletteras. Konsekvenserna för naturobjekt med olika naturvärden och som skyddats på olika sätt samt för skyddade och hotade arter bör bedömas.

Föreningen yrkar på att uppföljningen av konsekvenserna och uppföljningsplanen slutförs. Av planen måste det framgå vem som övervakar och vilka följderna är om planen inte efterföljs. Uppföljningsplanens juridiska ställning är oklar såsom även vem som övervakar vindkraftsparkens konsekvenser och deras godtagbarhet eller om tillsynen i praktiken sker genom besvär och begäran om undersökning.

I bedömningsprogrammet konstateras att bygglovets omfattning omfattar uppföljning av villkoren i byggnadstillståndet. Villkoren i byggnadstillståndet är dock begränsade. Det måste utredas vilka villkor som kan ges i bygglovets och

vad som utfärdas i miljötillståndet eller delgeneralplanen. I synnerhet uppföljningen av konsekvenserna för naturvärdena måste tydligt fastställas i tillsynsplanen.

Närpes stads miljöförvaldigheten, dvs. Västkustens miljöenhet bedömer om miljötillstånd behövs.

I förteckningen över undersökningar saknas åtminstone följande: rovfåglar och deras flygfigurer samt sotnätfjärilen. När det gäller hönsfåglarnas revir och lekplatser måste enligt anvisningarna eventuell förekomst av tjäder, orre, järpe, fasan, raphöns och vaktel kartläggas.

Mängden marksubstanser som behövs i projektet och varifrån de tas bör också bedömas. När det gäller bergsområden bör det säkerställas att kraftverk inte byggs på platser där berg kan brytas eller krossas. Objekt som har nationellt hotade natur- och landskapsvärden eller objekt enligt skogslagen bör inte exploateras. Dessutom behövs utredningar om mängden överskottsjord och hur man blir av med den. Slutdeponering av ren avfallsjord kräver miljötillstånd.

En skild inventeringsrapport bör göras upp om varje enskild undersökning eller utredning. Det måste kunna verifieras att olika utredningar följer anvisningar för var och en karteringsmetod såsom även LUOPAS-handboken (Finlands miljöcentrals rapport 47/2021).

Enligt föreningen har utredningarna som gjorts i MKB-förfarandet varit för generella och otillräckliga med avsikt på planeringsförfarandet.

Naturvärden måste utredas på alla platser, runt vilka infrastruktur för vindkraftsparken byggs ut. Risken för förekomst av artesiskt grundvatten/artesiska källor under byggtiden bör utredas. Skyddszonerna för känsliga naturobjekt måste bevaras orörda och vara tillräckligt breda.

I samband med utarbetningen av Österbottens landskapsplan 2050 har det gjorts utredningar, av vilka framgår vilka värdefulla och känsliga naturområden som finns alldeles i närheten av projektområdet. I utredningarna av eventuella vindkraftsområden krymptes område nr 77 och klassificerades i klass 3.

Föreningen vill fästa uppmärksamhet på att vindparkerna inte kan jämföras med vanligt skogsbruk. Skogen splittras av alla vindkraftsområden och tillhörande infrastruktur. Vindkraftverken kan ha konsekvenser för avrinningsområdena och mikroklimatet runt naturtyperna och det finns en risk för betydande negativa konsekvenser för naturtyperna och deras ekosystemfunktioner.

Verkningsområdet för fågelbeståndet är avsevärt större än 5 kilometer. Det är mycket viktigt att vindkraftsparker, som har stora kumulativa skadeverkningar för flyttfåglarna, förkastas redan i planeringsskedet.

Konsekvenserna för miljön och naturen nämns överhuvudtaget inte i kapitel 7.7, vilket är en stor brist. Det måste nämnas vilka olika naturvärden som förstörs slutgiltigt eller för en lång tid framåt.

Resultaten från bullermodelleringarna måste jämföras med riktvärdena i statsrådets förordning 1107/2015. I närheten finns rekreationsområden som är avsedda för allmänt bruk såsom en naturstig och en grillplats, där riktvärdet på 45 dB inte får överskridas.

Projektområdet passar inte som omfattande vindparksområde, eftersom det finns värdefulla natur- och rekreationsområden runtomkring och för att det ligger i flyttfåglarnas huvudflyttsträck.

Telia Finland Abp påpekar att Telias radiolänk går genom området och bolaget begär att få lägeskoordinaterna för de planerade vindkraftverken som ligger närmast länkspanningen i syfte att säkerställa kraftverkens faktiska avstånd från varandra och utreda alternativen för ersättning av radiolänken och bedöma ersättningskostnaderna. Avståndet mellan varje kraftverks rotorblad och radiolänken bör alltid vara minst 100 meter.

Projektet förutsätts ersätta Telia för kostnaderna som ansluter sig till ersättning av radiolänken i det fall att ett kraftverk kapar radiolänken. I annat fall måste kraftverken som planerats vid länkspanningen placeras på annat sätt eller uteslutas. För elöverföringsledningarna bör en skild riskspänningsutredning göras när det gäller Telias kablar i närheten av projektområdet.

Östermark kommun konstaterar att kommunen inte har något att anmärka på bedömningsprogrammet när det gäller alternativen för byggande av vindkraftverken, men anser att elöverföringsalternativ EALT1 har negativa miljökonsekvenser för Östermark.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finlands fiskerimyndighet anser att MKB-programmet för kraftledningsprojektet bör omfatta en bedömning av konsekvenserna på grund av byggande av kraftledningar i livsmiljöer vid bäckar och åar samt konsekvenserna för fiskbeståndet. Byggande av kraftledningar över fåror kan påverka fårans tillstånd och fiskbestånd tillfälligt och permanent. Trummor som installeras i tillfälliga broar försvårar fiskens rörelser, och kan försämra fiskens levnadsförhållanden. Det är nödvändigt att spara trädbeståndet som skuggar fåran i synnerhet i grunda strömmande områden. Kraftledningarna bör således i första hand dras över bäckarna och åarnas djupare lugnvattenavsnitt. Om kraftledningarna måste dras som jordkablar under vattendrag, bör installationen i första hand göras som riktad borrhning.

Byggandet kan påverka vattenkvaliteten, hydrologin och vattenföringen i områdets vattendrag. Konsekvenserna av sura sulfatjordar för de omgivande vattendragen och fiskbestånden måste beaktas. En riskartering måste göras om oljan och andra ämnen som används i vindkraftverken och huruvida de orsakar fara för vattendragen och fiskbestånden.

Trafikledsverket anser att bedömningen av trafikkonsekvenserna har framförts på en tillräcklig nivå i MKB-programmet. I placeringen av kraftverken bör Trafikledsverkets anvisningar om minimiavståndet mellan

vindkraftverk och trafikleder beaktas. För transport av kraftverksdelar ska landsvägarnas, broarnas och trummornas bärkraft säkerställas i god tid före transporter inleds. Den projektansvarige svarar för kostnaderna på grund av behövliga förstärkningsåtgärder, flytt av konstruktioner och utvidgning av anslutningar.

Vindkraftstransporterna fordrar alltid specialtransporttillstånd av NTM-centralen i Birkaland. Vindkraftstransporterna bör i första hand planeras till andra rutter än via plankorsningar för järnväg. Om användningen av plankorsningar ökar eller ändras på grund av trafiken under tiden som vindkraftverken byggs, ska väghållaren ansöka om tillstånd av Trafikledsverket, som berättigar till användning. Placeringen av kablar och ledningar bör följa bestämmelserna i lagen om trafiksystem och landsvägar. När kraftledningar byggs i samband med landsvägar bör Trafikledsverkets anvisningar och Trafikverkets bestämmelser efterföljas. NTM-centralens tillstånd behövs för arbete vid landsväg, i vägområdet eller för trafikstyrning eller varning med trafikmärken. Tillstånd behövs också för placering av konstruktioner, anordningar och utrustning i vägområdet eller för att tillfälligt stänga vägområdet under tiden som arbetet pågår i vägområdet.

NTM-centralen i Södra Österbottens markanvändningsgrupp konstaterar att i den gällande Österbottens landskapsplan 2040 finns inga områdesreserveringar i projektområdet som möjliggör byggande av regionalt betydande vindkraftsparker. Brändskogens vindkraftsområde är avsevärt större än tv2-området som framförs i den anhängiga Österbottens landskapsplan 2050. ALT1 överensstämmer inte med utkastet till landskapsplan.

I projektet bör det preciseras huruvida båda elöverföringsalternativen (EALT1 och EALTB) kan genomföras i båda vindkraftsalternativen (ALT1 och ALT2). Elöverföringsrutt EALT1 har ingen förbindelse med ALT2-området. Placering av elöverföringsledningar i värdefulla kulturmiljö- och landskapsområden bör undvikas. Vindkraftverkens och elöverföringsledningarnas landskapskonsekvenser för ovan nämnda områden bör utredas bland annat genom att utnyttja visualiseringar över olika avbildningspunkter.

I närheten av projektområdet finns detaljplanerat område och rekreationsområden. I projektområdet finns friluftsleder som är anvisade i landskapsplanen. Statsrådets förordning om riktvärden för utomhusbuller från vindkraftverk bör beaktas i planeringen. I konsekvensbedömningen bör samverkan av projektets vindkraftverk med befintliga vindkraftverk utredas.

I bedömningsprogrammet nämns att det finns ett fritidshus i projektområdet. Ändring av användningsändamålet från fritidsanvändning till annat användningsändamål är en förutsättning för att projektet ska kunna genomföras. Bosättningsens minimiavstånd från elöverföringsledningen bör utredas.

NTM-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för trafik och infrastruktur anser att bedömningen av trafikkonsekvenser verkar huvudsakligen vara tillräcklig i detta skede. Ansvarsområdet påpekar att samverkan av trafiken också bör utredas, i synnerhet för delar av vägnätet som ligger utanför för stora specialtransporter längs den målinriktade transportrutten. I elöverföringen bör Trafikledsverkets anvisningar beaktas. Konsekvenserna av elöverföringen för landsvägarna bör minimeras genom använda befintliga överföringsförbindelser eller utreda samarbetsmöjligheterna med andra aktörer i området. Innan specialtransporterna inleds behövs väghållarens tillstånd för ändringar som görs i vägarna. Tillfälliga åtgärder som görs i vägnätet och eventuella skador som transporterna eventuellt orsakar måste repareras.

NTM-centralen i Södra Österbottens naturskyddsenhet konstaterar att särskilt fågel- och myrnaturvärdena framträder i projektområdet och i dess närområden. I projektet är det mycket viktigt att bedöma direkt och indirekt samverkan med andra projekt som ändrar markanvändningen. Behoven av gröna förbindelser enligt landskapsplanen i projektområdet och områdena för elöverföringsledningarna bör beaktas som en del av den fortsatta planeringen av projektet.

Luopas-guiden och rapporten om bedömning av konsekvenser för fågelbeståndet i vindkraftsbyggande kan anses vara ett bra rättesnöre för natur- och artkarteringarna. Med kartläggningar bör man kunna utesluta naturvärden som tryggas i lag utöver i vindkraftsparkens verkningsområde även i kraftledningens verkningsområde (även direktivarter och deras rast- och förökningsplatser). När konsekvenserna för hotade arter såsom flygekorre och åkergroda bedöms, bör utöver de observerade föröknings- och rastplatserna även beaktas ekologin hos varje art.

Av direktivarterna nämns inte uter i bedömningsprogrammet. I snöspårsräkningarna hade arten dock observerats, vilket betyder att utterns rast- och förökningsplatser bör utredas.

För att projektets konsekvenser för fågelbeståndet ska kunna bedömas tillräckligt noggrant, bör på basis av kart- och flygfotografgranskning kartläggas de närmaste fågelområdena, i vilka fågelbeståndet bör utredas. Om man avviker från anvisningarna, bör detta motiveras i beskrivningen. Väsentliga uppgifter om natur- och fågelutredningarnas tillförlitlighet i samband med elöverföringen bör framföras tydligt i ett eget avsnitt.

Utarbetning av kollisionsmodell för det häckande fågelbeståndet som framförs i bedömningsprogrammet anses vara mycket nyttigt. Bedömningen av konsekvenserna för det häckande fågelbeståndet bör i synnerhet fokusera på bedömning av hotade arter och fågeldirektivarter samt konsekvenserna för skogshönsfåglarna. Konsekvenserna av elöverföringsalternativ EALT1 för FINIBA-området bör bedömas.

Utredningarna av flyttfågelbeståndet och bedömning av konsekvenserna som det utsätts för är en viktig del av beskrivningen. Projektområdet ligger i ett viktigt fågelflyttningsområde. Bedömning av samverkan tillsammans med andra projekt och kollisionsmodellering är en ytterst viktig del av bedömningen av konsekvenserna för flyttfågla.

En skild uppföljning av dagrovfågla bör utföras i projektområdet. På basis av observationer bör möjligheterna till kollisioner bedömas på behörigt sätt. Det är inte nödvändigt att utföra flyguppföljning under tiden då ungarna ännu är i boet om inte livsmiljömodellen och flyguppföljningen som gjorts ger andra uppgifter.

Vid bedömning av konsekvenserna för fågla bör placeringen av rast- och jaktområden i förhållande till kraftverken beaktas. Mindre vattendragsområden som finns i omgivningen såsom Hinjärvsträsket bör utöver kusten bedömas som sannolikt viktiga jaktområden för rovfåglar.

När det gäller varg är det skäl att i utredningen beakta resultaten från snöspårsräkningen, uppgifterna som erhålls av jägarna, Naturresursinstitutets uppgifter om vargrevir och uppgifterna i Naturresursinstitutets TASSU-system.

Naturabedömningar bör göras upp för Risnäs mossens Naturaområde (SAC, FI0800020) som ligger söder om projektområdet och Naturaområdet Varisneva (SAC, FI0800015) som ligger väster om kraftledningsalternativ EALT1. När det gäller fågla bör i bedömningen av Varisneva uppmärksamhet fästas på läget i FINIBA-området. Som källuppgifter för bedömningen används uppdaterade uppgifter om kraftledningsprojekt i Naturaområdets närmiljö, där det eventuellt redan finns nya kraftledningar i byggskedet.

Naturabedömningar bör göras upp för följande Naturaområden med SPA-status: Sanemossen (FI0800021, SAC/SPA), Kackurmossen (FI0800018, SAC/SPA) och Hinjärv (FI0800059, SAC/SPA). I dessa bedömningar framhävs bedömning av samverkan av projekt som ändrar markanvändningen.

På kartorna i programmet presenteras elöverföringsrutten mycket ungefärligt på kartbotten. Ledningskorridorens bredd och breddningsprojekt i olika skeden bör presenteras även på kartbilder. Konsekvenserna av elöverföringsalternativ EALT1 för FINIBA-området bör bedömas. Åtgärder för att lindra konsekvenserna för fågelbeståndet bör framföras som expertbedömning.

Elöverföringsalternativ EALT1 ligger i ett känt dagrovfågelrevir. Konsekvenserna av att ledningen breddas bör bedömas på behörigt sätt och åtgärder för att lindra dem framföras. I och med breddningen blir ledningsgatan delvis ganska bred och går exempelvis över myrmarksområden, vilka kan fungera exempelvis som lekplatser för skogshönsfåglar och jaktområden för dagrovfåglar. Ledningsområdet blir ganska brett på den östra sidan av Naturaområdet Varisneva och löper nära området.

NTM-centralen i Södra Österbottens grupp för grundvattenskydd påminner om att Storstenrösbacken (1047551) och Timmeråsen (1054506) som ligger nära projektområdet är grundvattenområden som är viktiga för vattenförsörjningen (klass I). På båda grundvattenområdena finns brunnar som hör till vattentäkter. Gruppen för grundvattenskydd godkänner inte att vindkraftverk placeras i grundvattenområden eller i deras omedelbara närhet. Minimavståndet från ett vindkraftverk till grundvattenområdets yttre gräns måste motsvara vindkraftverkets totala längd. Avståndskravet uppfylls inte i fråga om de två kraftverken som står på den västra sidan av Timmeråsens grundvattenområde. Grundvattenområdena bör i sin helhet avgränsas så att de ligger utanför projektområdet. I grundvattenområdena får inte heller vägvagnsnitt i anslutning till vindkraftverken eller vindkraftsområdets interna elöverföringsrutter anvisas.

Elöverföringsrutt EALT1 löper i omedelbar närhet av Källmossa (1054502) grundvattenområde som är viktigt för vattenförsörjningen (klass 1). I bedömningsbeskrivningen bör konsekvenserna för grundvattenområdet på grund av röjning av ledningsgatan bedömas.

På grund av byggarbeten i projektet måste lokal marktäkt utökas betydligt. Marktäktsmängderna och täktens miljökonsekvenser bör bedömas och jämföras samt även möjligheterna att utnyttja återvunnet material granskas.

NTM-centralen i Södra Österbottens miljöskyddsenhet påpekar att tillsynsmyndigheten bedömer tillståndsbehovet för att underskrida vattendrag och för andra åtgärder som påverkar vattendrag.

I beskrivningen bör definitionerna av vattendrag som finns i vattenlagen beaktas. Fåror i avrinningsområden som är större än 10 km² utgör vattendrag i klassen av bäck. Utöver konsekvenserna av dränering för byggande bör man utreda om byggandet ger upphov till vattendränkning (som en följd av att riktningen för vägar och diken eventuell ändras).

NTM-centralen i Södra Österbottens vattenresursenhet konstaterar att på förhand uppskattat uppstår projektets största vattendragspåverkan av vägbyggen och byggande av vägdiken. Gräv- och dräneringsarbeten kan orsaka erosion, belastningsökning och sänkning av grundvattenytan. Partikeltransport ut i vattendragen inverkar skadligt på vattenkvaliteten och den ekologiska statusen i vattendragen. Projektet får inte hindra vattenorganismerna från att röra sig fritt i projektområdet. Dikningar kan medföra förändringar i områdets vattenbalans, framför allt under perioder med lågvattenföring. Sänkning av grundvattenytan i sura sulfatjordar orsakar surt och metallhaltigt avrinningsvatten och på torvmarker urlakning av närsalter i avrinningsvattnet. I MKB-beskrivningen bör åtgärder för att minimera olägenheterna av sura sulfatjordar framföras om det är sannolikt att sådana förekommer i området.

I bedömningsprogrammet föreslås inte en noggrannare kartering av sura sulfatjordar. Vattenresursenheten påpekar att det dock bör utföras

preciserande karteringar av förekomsten av sura sulfatjordar i samband med den noggrannare planeringen som görs efter MKB-förfarandet om det är sannolikt att det förekommer sura sulfatjordar i projektområdet och i elöverföringsrutterna.

Gränserna för avrinningsområdena som presenteras på kartan i bedömningsprogrammet är svåra att uppfatta. Avrinningsområden av tredje graden bör framföras på kartan så att de är lätta att upptäcka. De bör även numreras eller namnges. I bedömningsbeskrivningen bör de närmaste vattenförekomsterna från projektområdet nedströms namnges och även bedömas om projektet påverkar deras status. På mindre än 10 kilometer från projektområdet finns flera vindkraftsprojekt. Om de alla ligger i samma avrinningsområde av tredje graden som Brändskogens vindkraftsprojekt, bör man bedöma om projekten har samverkan för ytvattnen.

I bedömningsbeskrivningen bör också framföras preliminära rutter för servicevägar och bedömas eventuellt dräneringsbehov som byggande av dem fordrar samt eventuella konsekvenser för områdets hydrologi. I det stora hela bör eventuella konsekvenser för vattendraget beaktas i projektet, även indirekta, och man bör sträva efter att minska dem.

Pörtom Vindkraft Ab/Oy meddelar att företaget äger vindkraftsprojektet som ligger bredvid Brändskogens projekt. Avståndet mellan projekten är cirka fem kilometer mellan kraftverken som ligger närmast. Projektbolaget konstaterar att samverkan måste utredas och att Pörtom vindkraftspark måste beaktas i belöningsprogrammet. I samverkan måste konsekvenserna av ljus och skuggbildning beaktas. Även konsekvenserna för vindförhållandena måste undersökas, eftersom Brändskogens projekt ligger i huvudvindriktningen för Pörtomprojektet. Vindkraftverkens placering i Pörtomprojektet är fastställda i delgeneralplanen, och innehåller inget utrymme för att flyttas. Försvarsmakten har dessutom gett projektet tillstånd på basis av vindkraftverkens läge.

Projektbolaget konstaterar dessutom att det inte motsätter sig nya vindkraftsprojekt i området. Projektbolaget stöder alternativ ALT2, eftersom det överhuvudtaget inte har eller har enbart lite samverkan med deras projekt. De felaktiga uppgifterna om Pörtomprojektet bör rättas till i bedömningsprogrammet.

I åsikterna av privatpersoner framförs ställningstaganden till följande delområden i bedömningen:

Alternativ som granskas och projektbeskrivning: I elöverföringsalternativen bör också granskas alternativ EALT1 byggt antingen helt och håller eller fram till den befintliga överföringsledningen som jordkabel. Projektet bör inte alls byggas och elöverföringen inte byggas som luftledning.

Marken, yt- och grundvattnen: Mikroplatsen som lossnar från kraftverkens rotorblad innehåller bisfenol-föreningar, som utgör en risk för de närliggande grundvattenområdena.

Djurlivet: Konsekvenserna för djurlivet oroar. Stora vindkraftsområden har byggts i fåglarnas flyttsträck och detta projekt och elöverföringen i projektet ligger åtminstone i flygekorrens och åkergrodans utbredningsområde och i vargflockens revir. Djurens naturliga livsmiljöer förstörs och rovdjuren förflyttar sig nära bosättningen. Frågor framställs om hur uppföljningen har ordnats efter att vindkraftverken har byggts och vem som övervakar att fåglarnas flyttsträck och livsmöjligheter eller vargreviren inte förstörs.

Människans hälsa, levnadsförhållanden och trivsel: Att beakta naturens och kommuninvånarnas livsmiljö, hälsa, säkerhet, trivsel och välmående bör ligga på första plats. Oro framförs om bland annat störningar på grund av bland annat buller, skakningar, infrajud eller lågfrekvent buller och eventuella konsekvenser för invånarnas, djurens och miljöns hälsa. Tysta områden planlaggs för vindkraftsindustri.

Samhällsstruktur, markanvändning och materiell egendom: Oro framförs om skogs-, tomt- och jordbruksmarken som hamnar under elledningskorridorerna, som markägarna inte får någon rättvis ersättning för. Vindkraftsområdena och elöverföringen förstör enorma mängder skog, dvs. kolsänkor, vilket strider mot EU-lagstiftningen. I Närpesområdet finns för tillfället redan cirka 180 vindkraftverk i drift eller under uppbyggnad, planlagda eller under planering. I Närpes bör inte ett endaste vindkraftsområde längre planeras. Nya projekt bör stoppas tills att det finns information om vindkraftverkens långsiktiga konsekvenser.

Samverkan: I planläggningen beaktas inte vindkraftsområdenas samverkan exempelvis för fåglarnas flyttsträck.

Allmän säkerhet, miljörisker och klimatpåverkan: Mikroplasten som lossnar från rotorbladen, spridning av plasten i miljön och konsekvenserna av detta oroar. Isbitar som lossnar från kraftverkens rotorblad eller delar av rotorblad som lossnar vid eldsvådor orsakar en risk för att delarna slungas ut på skogsvägarna och motionsslingan i närheten.

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET

Programmet för miljökonsekvensbedömning omfattar kraven på innehåll som nämns i 3 § i MKB-förordningen och bedömningsprogrammet har behandlats på det sätt som krävs enligt MKB-lagstiftningen.

Utöver det som framförs i bedömningsprogrammet bör följande aspekter som framförs av kontaktmyndigheten (punkterna **KM** nedan) beaktas när bedömningsbeskrivningen och tillhörande utredningar görs upp.

Projektbeskrivning, projekteralternativ och anslutning till övriga planer

I projektets tekniska beskrivning framförs projektets markanvändningsbehov, vindkraftverkens konstruktioner, anslutning till elöverföringen, preliminära planer på vägnätet som planeras i projektområdet och preliminära uppgifter om avfall som uppstår.

Till MKB-förfarandets viktigaste principer hör granskningen av alternativ, vars syfte är att stöda beslutsfattandet genom att framställa information om alternativa projektlösningar och deras miljökonsekvenser samt konsekvensernas skillnader. I bedömningsprogrammet framförs utöver det s.k. 0-alternativet två alternativ, som avviker från varandra i fråga om kraftverkens totala antal. När det gäller elöverföringen granskas två olika alternativa elöverföringsrutter.

I projektbeskrivningen presenteras nationella och regionala energi- och klimatmål samt projektets konsekvenser när det gäller att uppnå klimatmålen.

KM: I bedömningsprogrammet beskrivs kraftverkens placering och elöverföringsalternativen tydligt med hjälp av kartor. Projektets läge, syfte och tekniska beskrivning presenteras tillräckligt för programskedet. Projektbeskrivningen bör dock preciseras utgående från de tilläggsuppgifter som erhålls under bedömningen.

Kraftverkens enhetseffekt har uppgetts vara högst 10 MW. För att man ska kunna fastställa projektets maximala storlek och konsekvenserna som det har, förutsätter kontaktmyndigheten att den maximala höjden på kraftverken, rotorbladens maximala längd och de enskilda kraftverkens maximala effekter i olika alternativ framförs i bedömningsbeskrivningsskedet.

Kontaktmyndigheten anser att det är bra att alternativen i bedömningen till storleken avviker tydligt från varandra. I Österbottens landskapsplan 2040 har ett regionalt betydande vindkraftsområde inte anvisats för projektområdet, vilket betyder att alternativ ALT1 inte överensstämmer med den gällande landskapsplanen. Projekteralternativ ALT2 ligger under den nedre gränsen för en regionalt betydande vindkraftspark (10 kraftverk) i den gällande planen. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 som var framlagd till påseende våren 2023 har ett regionalt betydande vindkraftsområde anvisats, men ALT2 ligger inte i sin helhet på området som anvisas i planen. Kontaktmyndigheten begär att landskapsplanerna som är i kraft eller under beredning beaktas i alternativgranskningen.

När det gäller elöverföringen förblir det oklart i bedömningsprogrammet, på vilket sätt elöverföringsrutt EALT1 genomförs tillsammans med alternativ ALT2, eftersom den inte har förbindelse med projektområdet ALT2. I bedömningsbeskrivningen bör elöverföringsalternativen och byggande av dem preciseras i fråga om huruvida båda elöverföringsrutterna (EALT1 och EALTB) kan genomföras i båda vindkraftsalternativen (ALT1 och ALT2).

Elöverföringsrutt EALT1 är lång och över hälften av längden planeras gå i en ny ledningsgata och resten byggs genom att bredda den befintliga ledningskorridoren. Den planerade elöverföringsrutten går som närmast på 200 meters avstånd från bosättningen. Dessutom går rutten genom värdefulla fågelområden och på näravstånd från naturskyddsområde.

Om elektriciteten överförs i en ny luftledning som byggs bredvid den nuvarande kraftledningen, bör i bedömningsbeskrivningen framföras hur kraftledningarna placeras och hur mycket som terrängkorridoren breddas. I konsekvensbedömningen bör konsekvenserna som uppstår på grund av röjning av den nya ledningskorridoren specificeras i förhållande till att den nuvarande ledningskorridoren utnyttjas genom att förnya stolparna.

I bedömningsbeskrivningen bör också framföras en utredning om projektets och projektalternativens förhållande till planer och program om nyttjandet av naturresurser och miljöskydd som är väsentliga för projektet och till Europeiska unionens eller nationella, fastställda miljöskyddsmål.

Planer och tillstånd som förutsätts för projektet

I bedömningsprogrammet framförs planer, tillstånd och därmed jämförbara beslut som krävs och eventuellt behövs för projektet.

KM: Nödvändiga planer och tillstånd har beskrivits på ett tydligt sätt. I bedömningsbeskrivningen bör också beaktas eventuellt tillståndsbehov på grund av hanteringen av överskottsjord samt behov av anmälan till NTM-centralen om eventuella underskridningar av vattendrag med kablar.

När det gäller behovet av miljötillstånd påminner kontaktmyndigheten om att kraftverken i princip bör planeras så att driften inte orsakar oskäligt besvär som avses i lagen om vissa grannelagsförhållanden och således överskrider gränsen för behovet av miljötillstånd.

Miljöns nuvarande tillstånd, miljökonsekvenser som bedöms och metoder

I bedömningsprogrammet beskrivs projektområdets nuvarande tillstånd när det gäller markanvändning och planläggning, landskapet och kulturmiljön samt naturmiljön. I programmet beskrivs också miljökonsekvenserna som granskas enligt MKB-lagen samt projektet sannolikt största miljökonsekvenser såsom konsekvenserna för människornas levnadsförhållanden och trivsel, fågelbeståndet, djurlivet och skyddsområdena, landskapet och kulturmiljön, konsekvenserna för markanvändningen samt samverkan med andra projekt. Projektet uppskattas inverka positivt på bland annat klimatet och möjligheterna att uppnå klimatmålen.

I bedömningsprogrammet presenteras informationskällorna som används i bedömningen och experterna som deltar samt metoderna för

bedömning av konsekvensernas betydelse. Vindkraftsområdet och granskningsområdet för elöverföringsrutterna har beskrivits med hjälp av en karta. Bland annat konsekvenserna för människorna bedöms på cirka tre kilometers avstånd från vindparksområdet och cirka 200 meter från kraftledningen. Konsekvenserna kommer till lämpliga delar att bedömas med metoder som är allmänt i bruk.

KM: Bedömningsmetoderna som används för att fastställa konsekvensernas betydelse har framförts knapphändigt, men tillräckligt för programskedet. Kontaktmyndigheten påpekar att i bedömningsbeskrivningen måste skilt för varje konsekvens framföras hur konsekvensernas betydelse har fastställts. Eftersom granskningsområdets storlek varierar skilt för varje konsekvenstyp, måste konsekvensområdena för vindkraftsparken och elöverföringen framföras tydligt i bedömningsbeskrivningen skilt för alla konsekvenstyper som bedöms. Uppmärksamhet måste fästas på bedömning av elöverföringens konsekvenser så att bedömningen täcker alla konsekvensobjekt, även med avsikt på elöverföringen.

I programmet konstateras att kraftverken kan synas på 40 kilometers avstånd. Kontaktmyndigheten påpekar att bedömningen av landskapskonsekvenserna bör sträcka sig så långt som konsekvenserna kan sträcka sig.

MKB-förfarandet och arrangemang för deltagande

I bedömningsprogrammet beskrivs bedömningsförfarandets skeden, parter, växelverkan och kommunikation som ingår i förfarandet samt en bedömning av projektets tidtabell. Enligt bedömningsprogrammet genomförs en invånarenkät i projektet, som riktas till invånarna som bor på cirka tre kilometers avstånd från projektområdet.

KM: Förslaget om hur MKB-förfarandet och deltagandet ordnas överensstämmer med principerna enligt MKB-lagen. MKB-förfarandets centrala syfte är att öka medborgarnas tillgång till information och möjligheter att delta och därför påminner kontaktmyndigheten om att det bör satsas tillräckligt på informationen och möjligheterna för berörda att framföra respons under bedömningsförfarandets förlopp.

Av bedömningsprogrammet och deltagandet framgår inte tydligt att det utförs en invånarenkät i projektet. Enkäten tas upp senare i programmet i samband med levnadsförhållanden och trivsel. Enkäten bör utredas noggrannare i bedömningsbeskrivningen.

Konsekvenser för människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel

Bedömningen av konsekvenserna för människorna delas upp i bedömning av sociala konsekvenser och konsekvenser för hälsan. När de sociala konsekvenserna bedöms utreds även de befolkningsgrupper och områden som är särskilt utsatta för konsekvenserna. Konsekvenserna för människorna granskas i synnerhet i projektets

närområde på cirka 3 kilometers avstånd från vindkraftverken. Också eventuella konsekvenser av elöverföringen beaktas i bedömningen. I bedömningen utnyttjas utredningar, kartor och statistiskt material, utlåtanden och åsikter om bedömningsprogrammet samt respons från informationsmötet för allmänheten, uppföljningsgruppen och invånarenkäten. Som metod för bedömning av de sociala konsekvenserna används en expertanalys av källmaterialet, i vilken ingår analys av erfarenhetsbaserad, subjektiv information.

När det gäller konsekvenser för hälsan beaktas ljudet, blinkande ljus och skuggor från vindkraftverken samt kraftledningen el- och magnetfält. Även konsekvenserna av vindkraftsverkens infraljud och skakningar och damm som ändringen av trafiken medför för människans hälsa beaktas.

KM: I bedömningen bör dock beaktas konsekvenserna av förändringar som sker i ljud- och ljusförhållandena och landskapet för närinvanarnas trivsel och hälsa samt områdets rekreationsanvändning. Andra vindkraftsprojekt i området och den samverkan som de har bör också beaktas i bedömningen. Avståndet från de närmaste bostadshusen till elöverföringsrutt EALT1 bör utredas och konsekvenserna för husen bedömas.

I projektets influensområde finns rekreationsområden såsom ett friluftsområde, motionsspår och bland annat friluftsleder som har märkts ut i landskapsplanen. Projektets konsekvenser för användningen av dessa objekt för rekreation bör bedömas.

I bedömningsprogrammet nämns att det finns ett fritidshus i projektområdet. I bedömningsbeskrivningen bör tydligt framföras byggnadens användningsändamål och hur byggnaden har beaktats i bedömningen av projektets konsekvenser för människornas hälsa och levnadsförhållanden.

Bullerkonsekvenser

Bullerkonsekvenserna under vindkraftverkens drifttid bedöms med hjälp av bullermodelleringar. I modelleringarna och resultatrapporteringen följs miljöministeriets anvisning om bullermodellering av vindkraftverk som har publicerats i februari 2014. Resultaten jämförs med riktvärdena för utomhusbuller av vindkraftverk enligt statsrådets förordning 1107/2015. Lågfrekvent buller modelleras när det gäller bostadshus och fritidsbostäder som ligger närmast vindkraftverken.

KM: Kontaktmyndigheten påpekar att bullermodelleringarna och rapporteringen av dem i princip bör göras enligt miljöministeriets anvisningar med vindkraftverkstyper som har motsvarande effekt och som till andra egenskaper motsvarar den maximala kraftverksstorlek som framförs i bedömningsprogrammets alternativ.

Om bullermodelleringar inte kan göras upp för de maximala kraftverkstyperna som framförs i alternativen, bör försiktighetsprincipen följas i modelleringarna. I bedömningsbeskrivningen bör på ett tydligt sätt

framföras skillnaderna mellan kraftverkstyperna i modelleringarna och alternativen samt bedömningar av konsekvenserna som skillnaderna orsakar för källbullernivån och spridningen av buller. Eventuella osäkerhetsfaktorer i modelleringen bör även framföras i fråga om spridningen av lågfrekvent buller. I bedömningen av buller som hörs inomhus bör social- och hälsovårdsministeriets förordning om sanitära förhållanden i bostäder och andra vistelseutrymmen samt om kompetenskrav för utomstående sakkunniga (545/2015) beaktas.

Om bullerriktvärdena överskrids på basis av modelleringar och bedömningar, bör antalet bostadshus och fritidsbostäder samt eventuellt planlagda tomter som blir kvar i bullerområdet framföras såsom också ett förslag till omplacering av kraftverken eller ändring av deras antal i syfte att förebygga olägenheten. Eftersom det finns rekreatiomsområden i projektområdet eller dess närhet och friluftsleder har anvisats i landskapsplanen, bör bedömningen också ta hänsyn till bullerriktvärden (45 dB) som gäller rekreatiomsområdena i projektets verkningsområde.

Kontaktmyndighetens konstaterar att det är också skäl att göra bullermodelleringen även för gemensamt buller från de närliggande vindkraftverken. Med hjälp av gemensam modellering kan vindkraftverkens eventuella läge, men också omfattningen av områden som ligger under riktvärdena och deras betydelse för människornas hälsa, levnadsförhållanden och trivsel.

Konsekvenser av skuggbildning

Mängden blinkande ljus och skuggor som vindkraftverken orsakar för de närliggande bostadshusen och fritidsbostäderna bedöms med hjälp av modelleringar.

KM: Modelleringarna bör genomföras med de kraftverkstyper som har samma rotorlängd och totalhöjd som de maximala måtten i genomföringsalternativen som är med i granskningen. I Finland finns inga fastställda riktvärden för mängden skuggbildning, varför rekommendationerna och gränsvärdena i andra länder bör användas som hjälp i konsekvensbedömningen. Modelleringarna bör göras med en metod som inte tar hänsyn till trädbeståndets skyddande effekt.

I bedömningsbeskrivningen bör antalet bostadshus och fritidsbostäder samt tomter som planerats för eventuellt bostadsbruk presenteras för olika timzoner såsom även en bedömning av behovet att ändra kraftverkens placering eller antal om mängden blinkande ljus och skuggor överskrider rikt- och gränsvärdena som tillämpas i Sverige och Danmark.

Konsekvenser för landskapet, den byggda kulturmiljön och fornlämningarna

Projektets konsekvenser för landskapet och kulturmiljön bedöms som expertbedömning. Granskning av avståndszoner, landskapsanalys och synlighetsanalys samt visualiseringar används som bedömningsmetod

för landskaps- och kulturmiljökonsekvenser. Landskapskonsekvenserna bedöms på cirka 30 kilometers avstånd och konsekvenserna för värdefulla objekt med avsikt på landskapet och kulturmiljön på cirka 20 kilometers avstånd från kraftverken. Värdefulla punktformiga objekt av riks- och landskapsintresse granskas på cirka 10 kilometers radie. I bedömningen granskas också elöverföringens och flyghinderljusens konsekvenser för landskapet. En arkeologisk inventering utförs i projektområdet och i elöverföringsrutterna.

I bedömningsprogrammet framförs att närområde för konsekvenser för landskapet och kulturmiljön är 0–7 kilometer, mellanområdet är 7–15 kilometer och fjärrkonsekvensområdet 15–30 kilometer. Det teoretiska maximala synlighetsområdet är cirka 20–35 kilometer. I bedömningsprogrammet konstateras att kraftverken kan synas till och med ända till 40 kilometer bort. Bedömningen av elöverföringsruttens konsekvenser koncentreras till cirka 500–700 meters avstånd.

KM: Kontaktmyndigheten påminner om att de planerade kraftverken är avsevärt större än kraftverken som beskrivs i handledningarna om vindkraftverkens landskapskonsekvenser, vilket betyder att verkningsområdena som framförs i handledningarna inte helt och hållet kan tillämpas i projektet. När verkningsområdet för bedömningen slås fast bör kraftverkens storleksklass beaktas och influensområdena inklusive motiveringar (bland annat närinfluensområdena och avlägsna influensområdena specificerade) bör framföras i bedömningen. Konsekvensområdena för projektområdet och elöverföringen framförs i programmet på två från varandra lite avvikande sätt. Kontaktmyndigheten anser att områdena för granskning av landskaps- och kulturmiljön som framförs i programmet är i rätt riktning.

I projektets verkningsområde finns flera värdefulla landskapsområden, kulturmiljöobjekt och öppna landskapsområden. Projektets konsekvenser för dessa bör bedömas och placeringen av kraftverken planeras med hänsyn till konsekvenserna för landskapet. Placering av elöverföringsledningen i värdefulla kulturmiljö- och landskapsområden bör undvikas. Såväl för elöverföringen som för vindkraftverken bör visualiseringar av de närmaste värdefulla landskapsområdena av landskaps- och riksintresse göras upp från flera bildpunkter. Visualiseringar bör även framföras för vindkraftsområdets synlighet nattetid när flyghinderljusen syns med beaktande av andra vindkraftsprojekt som framträder i landskapet. I illustrationerna bör man använda kraftverkstypen som till sin totala höjd och rotordiameter motsvarar de maximala längderna enligt alternativen.

I bedömningsbeskrivningen bör värdefulla kulturmiljö- och landskapsområden av landskaps- och riksintresse beaktas. Dessutom bör utredningarna i Södra Österbottens landskapsplan om landskap och byggd kulturmiljö samt även lokalt värdefullt byggnadsarv beaktas.

Den arkeologiska inventeringen bör utföras i hela projektområdet även med beaktande av elöverföringsrutterna och vägarna som istandsätts i

projektet. I elöverföringsrutterna bör inventeringen minst täcka elöverföringsruttens närområde (avstånd från stolpen cirka 200 meter) som nämns i bedömningsprogrammet. När kraftverken placeras bör tillräckligt skyddsavstånd till arkeologiska objekt beaktas så att åtgärder under byggtiden eller drift inte skadar dem. Inventeringen måste utföras enligt kvalitetsanvisningarna för arkeologiskt fältarbete i Finland och rapporten måste innefatta kartor över områden som har granskats i terräng. Inventeringsrapporten bör skickas till landskapsmuseet.

Konsekvenser för samhällsstrukturen, markanvändningen och den materiella egendomen

I bedömningen granskas projektets förhållande till den nuvarande region- och samhällsstrukturen, gällande och aktuella planer i närområdet och andra kända markanvändningsplaner. I bedömningen granskas bland annat konsekvenserna för detalj-, general- och landskapsplanerna samt eventuella behov av att ändra planerna på grund av projektet och elöverföringen. I bedömningen beskrivs också projektets konsekvenser för verkställandet av de riksomfattande målen för områdesanvändningen.

KM: I bedömningsbeskrivningen framförs väl de gällande landskapsplanerna för Österbotten och Södra Österbotten samt landskapsplanerna 2050 som är under beredning i båda landskapen.

ALT1 ligger inte i områden som har anvisats för vindkraftsproduktion i den gällande eller anhängiga landskapsplanen. I bedömningsprogrammet ges ingen motivering till varför man har avvikit från gränsdragningarna i landskapsplanen. Antalet kraftverk i ALT2 underskrider gränsen för regionalt betydande vindkraftsområde, då området kan fastställas med kommunplanläggning. Utkastet till landskapsplan 2050 anvisar vindkraft i område, men ALT2 ligger inte helt och hållet i detta område. Eftersom betydande vindkraftsprojekt av landskapsintresse styrs med landskapsplanen, anser kontaktmyndigheten att det är viktigt att beakta projektets konsekvenser för landskapsplanernas mål och verkställande av målen i bedömningen och alternativen som granskas. I bedömningen bör man i synnerhet lyfta fram vindkraftsområdet enligt landskapsplanen och skillnaderna mellan projektet och de alternativa elöverföringsrutterna och miljökonsekvenserna som de ger upphov till samt konsekvenserna för planbeteckningarna.

I bedömningen bör man även granska projektets och elöverföringens konsekvenser för områdets markanvändning och den materiella egendomen såsom bland annat jord- och skogsbruket eller nätverket av skogsvägar.

Konsekvenser för trafiken och luftfartssäkerheten

I bedömningen av trafikkonsekvenserna fokuseras i synnerhet på vägnas och broarnas skick, den tilltagande trafiken under byggskedet

och trafiksäkerheten. Konsekvenserna för flygtrafiken utreds genom att bedöma placeringen av vindkraftverken i förhållande till flygfälten och de officiella flygplatserna på basis av Traficoms anvisningar och de flyghinderbegränsade områdena.

KM: I bedömningen bör trafikkonsekvenserna för områdets invånare beaktas och även beskrivas de åtgärder, med vilka man försöker minimera de skadliga konsekvenserna av trafiken. I bedömningen bör alternativen för transportrutter framföras såsom även eventuella problematiska punkter i anslutning till dem samt metoderna, med vilka eventuella skadliga konsekvenser kan lindras. Kontaktmyndigheten begär också att anvisningarna och bestämmelserna som framförs i expertkommentaren av Trafikledsverket och NTM-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för trafik och infrastruktur ska beaktas.

Trafik- och kommunikationsverket Traficom påpekar att projektområdet ligger i inflygningsområdet EFVA TMA för Vasa flygfält. Området är höjdbegränsat och det är mera begränsat än höjdbegränsningsområdet som nämns i bedömningsprogrammet. Begränsningen påverkar den tillåtna kraftverkshöjden. Det är möjligt att göra en noggrannare konsekvensbedömning om den tillåtna höjden med hjälp av processen med flyghindertillstånd. Kontaktmyndigheten begär att detta beaktas i planeringen.

Konsekvenser för mark- och berggrunden samt yt- och grundvattnen

Vindkraftsprojektets konsekvenser för mark- och berggrunden hör samman med markbearbetning såsom gräv-, sprängnings- och deponeringsarbeten. På kraftverksplatserna och i samband med byggande och när stolpkonstruktionerna för elöverföringen reses utförs gräv- och jordschaktningsarbeten och det behövs rikligt med marksubstanser. Konsekvenserna för vattendragen består huvudsakligen av högre närsalts- och partikelkoncentrationer i recipienterna på grund av markbearbetning under byggande samt av skadliga ämnen som transporteras ut i ytvattnen vid eventuella olyckor och störningssituationer. I projektområdet finns två grundvattenområden av klass 1 som är viktiga för vattenförsörjningen, Storstenrösbacken och Timmeråsen. Elöverföringsrutten EALT1 tangerar grundvattenområdet Källmossan av klass 1, som är viktigt för vattenförsörjningen. I bedömningsprogrammet framförs också uppgifter om grundvattenområden som ligger i närområdet.

Projektområdets sydöstra delar och största delen av elöverföringsrutten EALT1 ligger i zonen för förekomst av sura sulfatjordar. Sannolikheten för att sura sulfatjordar ska förekomma i projektområdet varierar från mycket liten till stor. I Närpes ås strandområden är sannolikheten störst för att det ska förekomma sura sulfatjordar.

Konsekvenserna för berg- och markgrunden samt yt- och grundvattnen bedöms av experter på basis av befintligt material.

KM: Byggandet kan öka belastningen i ytvattnen, ansamling av sand eller igenslamning i fårorna, vilket kan påverka vattenmängden i fårorna. Projektet kan också försämra vattenkvaliteten i vattendragen nedanför och förändra levnadsförhållandena för fiskbeståndet.

Vattenförekomster, vattendrag som klassificeras som fåror och småvatten i projektområdet och elöverföringsrutterna bör utredas och konsekvenserna som de utsätts för bedömas. Även konsekvenserna av byggande för torrläggning av jord bör utredas. I bedömningen av konsekvenserna för ytvattnen bör i synnerhet presenteras de metoder, med vilka konsekvenserna för vattendraget kan förebyggas.

I bedömningen införs också en bedömning av konsekvenserna för fiskbeståndet på grund av byggande av kraftverk, servicevägar och elöverföring. När servicevägarna byggs får vägtrumorna inte hindra vattenorganismerna från att röra sig fritt. Kontaktmyndigheten begär att utlåtandet av NTM-centralen i Egentliga Finlands fiskerimyndighet om bedömning av konsekvenserna för bäckar och åar beaktas.

På grundvattenområdena som ligger i projektområdet finns brunnar som hör till vattentäkter. Kontaktmyndigheten påpekar att NTM-centralen inte godkänner placering av vindkraftverk i grundvattenområden eller i deras omedelbara närhet. Minimavståndet från ett vindkraftverk till grundvattenområdets yttre gräns måste motsvara vindkraftverkets totala längd. Avståndskravet uppfylls inte i placeringen av två kraftverk enligt kraftverksläget som framförs i bedömningsprogrammet. I grundvattenområden bör vägar eller interna elöverföringsrutter som hör till vindkraftsområdet inte anvisas, eftersom eventuellt grävarbete kan orsaka skadligt utfall eller förorening av grundvattnet. I elöverföringstrutt EALT1 bör konsekvenserna för grundvattenområdet på grund av röjning av ledningsgatan bedömas.

De sura sulfatjordarnas eventuella konsekvenser för vattendragen och fiskbeståndet i dem bör bedömas och åtgärder framföras i syfte att minimera eventuella olägenheter. NTM-centralen påminner också att förekomsten av sura sulfatjordar bör karteras noggrannare i samband med den noggrannare planeringen av projektet i de områden där byggande utförs.

I MKB-beskrivningen bör vattenförekomsterna från projektområdet nedströms namnges och även bedömas om projektet påverkar deras status. Om alla andra vindkraftsprojekt som ligger på mindre än 10 kilometers radie ligger i samma avrinningsområde av tredje graden tillsammans med projektet i Brändskogen, bör samverkan av projekten för ytvattnen bedömas.

Konsekvenser för luftkvaliteten och klimatet

Enligt bedömningsprogrammet granskas projektets klimatkonsekvenser under projektets hela livscykel med beaktande av utsläpp under byggtiden, konsekvenser för växtlighetens kolsänkor och kolreserver

samt konsekvenser under drift och på grund av urbruktagnings. Projektets klimatkonsekvenser bedöms på basis av utsläppsminskningen som uppnås, i vilken den framtida utvecklingen av elproduktionsstrukturen beaktas. Vindkraftsområdets konsekvenser för områdets kolsänkor bedöms genom att beräkna mängden träd som tas bort och deras kolbindningspotential. När det gäller elöverföringen beaktas projektets begränsande påverkan på skogstillväxten och uppkomsten av kolsänkor.

KM: I bedömningen av klimatkonsekvenser som uppstår under drifttiden bör utsläppskoefficienten som förutspås för vindkraftsparkens drifttid användas. I bedömningsbeskrivningen bör beräkningsgrunderna och källorna som används i bedömningen framföras. Vindkraftsparkens utsläppskoefficient bör anges som g CO₂/kWh med beaktande av anläggningens hela livscykel.

Utöver vindkraftverkens klimatkonsekvenser bör även klimatpåverkan på grund av anskaffning av vindkraftverken, byggande och rivning av vägarna, arbets- och lagringsområdena samt det interna elnätet, elstationerna och det externa elöverföringsnätet granskas i bedömningsbeskrivningen. Avlägsnande av träd och växtlighet och röjning av områdena samt begränsning av skogens tillväxt under tiden som produktionen pågår minskar kolsänkorna i området. I bedömningsbeskrivningen bör nödvändiga ändringar av markanvändningen och minskningen av kolsänkorna bedömas under och efter projektiden.

Med tanke på anpassningen till klimatförändringen bör eventuella risker som uppstår av klimatförändringen granskas.

Konsekvenser för växtligheten och naturtyperna

Bedömningen av konsekvenser grundar sig utöver på befintligt material även på växtlighets- och naturtypsutredningen som har gjorts upp under fältperioden 2023 och 2024. I utredningen beskrivs växtlighetens och naturens allmänna drag samt objekt som beaktas på grund av sina naturvärden. Utredningarna görs också upp för elöverföringsrutterna och nätkopplingen.

I projektområdet finns fyra särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § i skogslagen och ett objekt som ingår i METSO-programmet. I bedömningen beaktas eventuella källor i projektområdet och att deras naturtillstånd inte får riskeras på grund av projektets konsekvenser.

KM: Behoven av gröna förbindelser som anvisas i landskapsplanen och som finns i projektområdet och i elöverföringsrutterna bör beaktas i bedömningen av projektet.

Med hjälp av naturkarteringar bör det utredas att projektet eller elöverföringsrutterna inte hotar naturvärden som definieras i lagen eller direktivarternas rastnings- och förökningsområden i vindkraftens eller elöverföringsrutternas verkningsområden. I ledningsgatorna bör i

synnerhet konsekvenserna för Naturaområdet Varisneva beaktas i bedömningen av naturtyper.

Konsekvenser för fågelbeståndet

Konsekvenserna för fågelbeståndet utreds bland annat med hjälp av utredningar om det häckande och flyttande fågelbeståndet år 2023. Produktionsområdet ligger i huvudflyttsträcket för flera fågelarter eller i närheten av dem. Uggleutredningen och utredningen av skogshönsfåglarnas lekplatser har gjorts år 2023. Som en del av fågelutredningarna görs en kollisionsmodellering upp för det flyttande och häckande fågelbeståndet. Vid behov följs dagrovfåglarnas flygningar upp.

KM: Kontaktmyndigheten anser att en skild uppföljning av dagrovfåglarna bör göras upp för området. Utöver analys av havsörnens livsmiljömodell och revirgränser bör också flygningarna följas upp och en kollisionsmodellering utarbetas för att säkerställa att det inte uppstår skadliga konsekvenser. Flygningarna under tiden som ungarna är i boet bör utföras, om inte livsmiljömodellen och flyguppföljningen ger annan typ av information. Fiskgjusens flygningar bör följas upp så att uppföljningen också täcker tiden när ungarna är i boet och en kollisionsmodellering. När konsekvenserna för rovfåglarna bedöms bör rastnings- och jaktområdenas läge i förhållande till kraftverken och närområdets små avrinningsområdena beaktas. Dessa områden bör bedömas som sannolikt viktiga jaktområden vid sidan av kusten.

Utöver kollisionsmodelleringarna av det flyttande och häckande fågelbeståndet som nämns i bedömningsprogrammet, bör också eventuella metoder för att lindra kollisionsrisken bedömas. I fråga om flyttfåglarna är bedömningen av samverkan en viktig del av konsekvensbedömningen. På Risnasmossen häckar värdefulla fågelarter, varför fågelinventeringarna bör göras omsorgsfullt och särskild uppmärksamhet fästas på projektets konsekvenser för fågelarterna i området.

Naturresursinstitutet konstaterar att utredningarna av skogshönsfåglarnas lekplatser bör beaktas i placeringen av kraftverken. Bestånden av hönsfåglar varierar kraftigt varje år och ett års utredningsmaterial är känsligt för slumpmässiga variationer. Kontaktmyndigheten begär att aspekterna som Naturresursinstitutet framför i sitt utlåtande beaktas när fågelutredningarna och konsekvensbedömningen görs. I bedömningen bör även framföras åtgärder, med vilka skadliga konsekvenser för hönsfåglarna kan lindras.

På basis av kart- och flygfotografgranskning bör värdefulla fågelområden som ligger i elöverföringsrutterna utredas och fågelarterna i rutterna karteras. Om fågelbeståndet utreds i elöverföringsrutterna i samband med andra utredningar, bör eventuella osäkerheter i anslutning till bedömningen föras fram i rapporteringen.

I alternativ EALT1 blir ledningsgatan ganska bred och går exempelvis över myrmarksområden, vilka kan fungera exempelvis som lekplatser för skogshönsfåglar eller jaktområden för dagrovfåglar. EALT1 ligger också i ett känt revir för en dagrovfågel, vilket betyder att konsekvenserna av att ledningsgatan breddas bör bedömas och åtgärder för att lindra konsekvenserna framföras. Konsekvenserna av elöverföringsrutt EALT1 för FINIBA-området bör bedömas. Karteringarna och bedömningarna i fråga om elöverföringen bör framföras tydligt i ett eget avsnitt i bedömningsbeskrivningen.

Kontaktmyndigheten begär att Forststyrelsens ställningstagande beaktas i bedömningen, enligt vilket det kan finnas värdefulla landskapsområden av landskapsintresse i området, trots att rapporten om MAALI-områdena i Sydösterbotten, som nämns i bedömningsprogrammet, inte är färdig.

Konsekvenser för övriga djur

Konsekvensbedömningarna koncentrerar sig på hotade arter och arter som nämns i bilagorna II och IV i EU:s habitatdirektiv. Utredningen av stora rovdjur grundar sig på snöspårräkning, uppgifter av lokala jaktföreningar och öppet material om stora rovdjur. Konsekvenserna bedöms skilt för flygekorre, fladdermus och åkergroda. Konsekvenserna för vanliga arter bedöms på basis av uppgifter från jaktföreningarna och allmän kontroll i samband med andra terrängbesök.

KM: Projektområdet sträcker sig till vargreviret i Närvijoki-Pörtom och det finns också andra vargrevir runtomkring. I närheten av projektområdet har alla fyra stora rovdjur observerats. Naturresursinstitutet påpekar att utredningarna som har planerats möjliggör enbart en grov bedömning av förekomsten av arterna i området. Områdets betydelse som föröknings- och rastområden för dessa arter kan således inte fastställas med hjälp av dessa utredningar. I bedömningen av konsekvenser för stora rovdjur bör i synnerhet samverkan mellan olika projekt beaktas.

För utredning av flygekorre har fyra terrängdagar framförts i bedömningsprogrammet. Projektområdet och området för elöverföringsrutterna är dock vidsträckt, varför antalet terrängdagar kan anses vara ganska få. Uppmärksamhet bör fästas på antalet dagar som används för terrängutredningarna för att bedömningen ska grunda sig på tillräcklig information om områdets nuvarande situation.

När konsekvenserna för hotade arter såsom flygekorre och åkergroda bedöms, bör utöver de observerade föröknings- och rastplatserna även beaktas potentiella livsmiljöer med avsikt på ekologin hos varje art. På basis av detta bör livsmiljöernas koppling till varandra och metoderna för att lindra skadliga konsekvenser bedömas. Bedömningen av elöverföringsrutterna bör också ta hänsyn till konsekvenserna av att ledningskorridoren eventuellt breddas. Eftersom det har observerats spår av en utter i snöspårräkningen, bör denna direktivarts rastnings- och förökningsplatser utredas och en bedömning framföras om huruvida

projektet försämrar artens livsmöjligheter. Även behovet av att utreda förekomsten av eventuella andra direktivarter i området bör beaktas.

Projektet ligger i ett område, runt vilket det finns flera vindkraftsprojekt i olika skeden. Därför är det viktigt att bedöma samverkan av olika projekt och annan markanvändning när det gäller levnadsförhållandena för de arter som förekommer i området och eventuell förlust av livsmiljöer, framför allt när det gäller direktivarter.

Konsekvenser för Naturaområdena, naturskyddsområdena och objekt i skyddsprogrammen

I projektområdet eller elöverföringsrutten finns inga skyddsområden, men i omedelbar närhet av såväl projektområdet som elöverföringsrutt EALT1 finns ett skyddsområde. Det närmsta området som hör till Natura 2000-nätverket är Risnasmossen SAC som ligger närmast på 105 meters avstånd. Elöverföringsrutt EALT1 tangerar som närmast på 68 meters avstånd Naturaområdet Varisneva (SAC). På fem kilometers radie från projektområdet ligger fyra andra skyddsområden och på fem kilometers avstånd från elöverföringsrutt EALT1 ligger två andra skyddsområden. För de närmaste Naturaområdena utförs behovsprövning av Naturabedömning och vid behov utförs själva bedömningen. Projektets eventuella konsekvenser för grunderna för skydd av närområdets skyddsområden bedöms.

KM: Kontaktmyndigheten anser att Naturabedömningar bör göras upp för Risnasmossens Naturaområde och Naturaområdet Varisneva. I bedömningen av Risnasmossen bör konsekvenserna av infrastrukturen som byggs i projektområdet beaktas såsom även konsekvenserna för de säregna arterna i myrnaturlagena som ligger till grund för områdets skydd. I bedömningen av Varisneva bör särskild uppmärksamhet fästas på samverkan, konsekvenserna för de säregna arterna i myrnaturlagena som ligger till grund för områdets skydd och FINIBA-områdenas läge med tanke på fågelbeståndet.

Naturresursinstitutet konstaterar att för Naturaområdenas del bör särskild uppmärksamhet fästas på känsliga arter, vars områdesanvändning är omfattande och/eller vars livsmiljöer av hög kvalitet som det råder brist på i Finland. Också eventuell bullerstörning i de närliggande Naturaområdena bör beaktas.

I projektområdets norra del ligger en Metso-fastighet som reserverats för skydd och som förvaltas av Forststyrelsen. I detta område har en observations av flygekorre gjorts. Kontaktmyndigheten begär att Forststyrelsens ställningstagande beaktas, enligt vilken fastigheten som är reserverad för skydd bör avgränsas från projektområdet och säkerställas att vindkraftsprojektet inte ger upphov till skadliga konsekvenser bland annat för flygekorren.

Konsekvenser för utnyttjandet av naturresurser

Projektets konsekvenser för utnyttjande av naturresurserna hör bland annat samman med ändringar av skogsområdenas arealer och karaktär samt områden som byggs ut och hindrar marktäkt. Byggande av projektet förutsätter också utnyttjande av naturresurser både i och utanför projektområdet. Enligt bedömningsprogrammet jämförs materialreserverna som vindkraftsparken förbrukar under sin livscykel i förhållande till mängden elektricitet som produceras.

KM: Utöver det som framförs i bedömningsprogrammet bör projektets konsekvenser för de regionala marksubstansreserverna bedömas såsom även konsekvenserna på grund av användning och behandling av överskottsjord som uppkommer i byggarbetet. Dessutom bör det framföras en bedömning om i vilken utsträckning återvunnet material kan utnyttjas i markbyggnad. I konsekvensbedömningen beaktas också konsekvenserna av kraftledningsbyggnad för nyttjandet av naturreserverna.

Konsekvenser för radarverksamheten och kommunikationsförbindelserna

I bedömningsprogrammet konstateras att om störningar i tv-signalen eller radiolänkförbindelserna är att vänta, kan man undvika problemen med lösningar som görs i planeringen. Projektets konsekvenser för kommunikationsförbindelserna granskas noggrannare i bedömningsbeskrivningen.

KM: Traficom har förutsatt att det i planeringen säkerställs att TV- och mobilkommunikationstjänsterna samt radar och radiolänkar fungerar tillräckligt störningsfritt även i framtiden. Digita Oy har påpekat vindparkens och de olika projektens samverkan för antenn tv-mottagningen och via detta bland annat för den allmänna säkerheten. Cinia Oy och Elisa Abp har påpekat att i fortsättningen kan radiolänksystem inte byggas i det aktuella projektets influensområde. Telia Finland Abp meddelar att Telias radiolänk går genom projektområdet och på grund av dess funktion skulle det vara nödvändigt att känna till uppgifter om hur kraftverken placeras. Projektet bör göra upp en skild riskspänningsutredning för elöverföringsledningarna när det gäller Telias kablar i närheten.

Försvarsmaktens 2 logistikregemente påpekar att den projektansvarige bör få ett positivt utlåtande om godkännande som grundar sig på aktuella projektuppgifter av Huvudstaben innan planen godkänns som gör utbyggnad av vindkraften möjlig.

Kontaktmyndigheten begär att ovan nämnda aspekter beaktas i bedömningen och den fortsatta planeringen av projektet.

Miljö- och säkerhetsrisker

Identifierade säkerhetsrisker är exempelvis farliga situationer exempelvis på grund av att rotorbladen går sönder och fallande is och snö. Enligt bedömningsprogrammet har man för avsikt att identifiera även andra miljö- och säkerhetsrisker i anslutning till projektet samt eventuella störningar under projektets livscykel samt bedöma deras sannolikhet. För riskerna framförs också metoder för att minska dem och korrigeringar åtgärder. I samband med olycks- och undantagssituationer bedöms också konsekvenserna av klimatförändringen såsom extrema väderleksfenomen och ökningen av översvämningar i översvämningssområden.

KM: I bedömningen bör risker på grund av bland annat exceptionella väderleksförhållanden, fallande is eller rotorblad, eldsvådor och oljeskador och deras följder samt riskförebyggande metoder granskas. I planeringen av konstruktionerna bör tillräckliga skyddsavstånd bland annat till vägarna och kraftledningsområdena beaktas.

Österbottens räddningsverk framhäver betydelsen av projektspecifik riskanalys och utarbetning av säkerhetsteknisk utredning och förutsätter att en räddningsplan görs upp för projektet. Kontaktmyndigheten begär att synpunkterna som konstaterats i räddningsmyndighetens utlåtande beaktas.

Koppling till andra projekt och samverkan med andra projekt

Samverkan granskas och bedöms i fråga om såväl existerande som planerade vindkraftsprojekt. Enligt programmet granskas och bedöms konsekvenserna bland annat för landskapet, fågelbeståndet samt levnadsförhållandena och trivseln.

Enligt bedömningsprogrammet gränsar det närmaste vindkraftsområdet till projektområdet. På mindre än 10 kilometers avstånd finns enligt programmet sju projekt i planeringsskedet, planlagda, under uppbyggnad eller i drift och på mindre än 20 kilometers avstånd nio projekt i planeringsskede, under uppbyggnad eller i drift.

Samverkan bedöms på basis av offentligt tillgänglig information om såväl existerande som planerade vindkraftsprojekt. När det gäller landskapskonsekvenserna granskas samverkan tillsammans med andra projekt som är väsentliga med avsikt på landskapskonsekvenserna och vilkas planeringssituation är tillräckligt långt hunnen.

I bedömningen av samverkan när det gäller elöverföringen beaktas existerande kraftledningar, med vilka projektets elöverföringsrutter löper i samma ledningsgata. Även i fråga om andra projekt granskas planeringsläget och elöverföringsprojekt som eventuellt berör Brändskogens projektområde och elöverföringsrutterna beaktas.

KM: I bedömningsbeskrivningen bör byggda eller planerade vindkraftsprojekt som ligger i influensområdet som tillämpas i

bedömningen av landskapskonsekvenserna framföras och bedömas. För att kartbilden av olika projekt ska vara lättare att läsa, bör namnen på vindkraftsområdena som visas på bilden läggas in i bedömningsbeskrivningen. Uppmärksamhet bör fästas på att visa projekten på ett åskådligt sätt på kartan. Antalet projekt bör ses över och i beskrivningen framförs aktuella uppgifter om projekt som ligger i verkningsområdet, antalet kraftverk i dem samt genomföringsskede.

I och med planerna kommer i omgivningen runt projektområdet att skapas ett tämligen stort område med eventuellt flera tiotals vindkraftverk och deras anslutande elöverföringsrutter. Bedömningen av samverkan kommer således att vara en betydelsefull del av bedömningen. I bedömningen av samverkan av olika vindkraftsprojekt bör i synnerhet konsekvenserna för människornas hälsa, levnadsförhållanden och trivsel bedömas. Projektens gemensamma bullerkonsekvenser och konsekvenser av ljus och skuggor bör bedömas grundligt. I fråga om projekt som ligger på mindre än 5 kilometers avstånd bör bedömningen av samverkan från buller och skuggbildning grunda sig på modelleringar.

I bedömningen bör också beaktas projektets samverkan för fågelbeståndet bland annat dagrovfåglarnas livsmiljöer och flyttfåglarnas rastningsområden, splittring av naturen, samverkan av elöverföringen samt eventuella gemensamma elöverföringsrutter med andra vindkraftsprojekt i närområdet. Dessutom bör samverkan av annat vindkraftsbyggande och markanvändning för direktivarternas levnadsförhållanden, förändringar av levnadsmöjligheterna och de ekologiska korridorerna beaktas.

Osäkerhetsfaktorer och metoder för att minska negativa konsekvenser

I bedömningsbeskrivningen kommer osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningen att framföras skilt i samband med delområdet för varje konsekvensbedömning. När det gäller osäkerhetsfaktorerna i bedömningen fokuserar man på de aspekter som uppenbart kan minska bedömningens tillförlitlighet.

När det gäller skadliga konsekvenser kommer det att framföras åtgärder i bedömningsbeskrivningen, med vilka skadliga miljökonsekvenser kan minskas.

KM: Osäkerhetsfaktorerna som har identifierats i bedömningen och deras konsekvenser för bedömningens resultat bör framföras så tydligt som möjligt i bedömningsbeskrivningen så att de kan beaktas i den fortsatta planeringen av projektet. Metoderna för att minska skadliga konsekvenser som framförs i bedömningsbeskrivningen bör vara genomförbara och tillräckligt konkreta.

Uppföljning av konsekvenser

För bedömningsbeskrivningen utarbetas vid behov en plan på basis av konsekvenserna som bedömts och deras betydelse i syfte att följa upp projektets konsekvenser.

KM: Behovet av konsekvensuppföljning bör fastställas på basis av projektets konsekvenser och deras betydelse. Förslagen om uppföljning bör vara tydligt avgränsade så att de kan genomföras.

Kompetens hos de som har gjort programmet

Enligt förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning bör kompetensen hos de som har gjort upp bedömningsprogrammet framföras.

KM: I bedömningsprogrammet beskrivs vilken utbildning som personerna som deltagit i bedömningen har och deras roll i bedömningen. I bedömningsbeskrivningen bör de sakkunnigas erfarenhet och erfarenhetsår framföras.

UTLÅTANDET OM MKB-PROGRAMMET OCH KUNGÖRELSE

NTM-centralen skickar sitt utlåtande samt kopior av utlåtanden och åsikter som lämnats in om MKB-programmet till den projektansvarige. Kontaktmyndighetens utlåtande skickas för kännedom till de instanser, av vilka utlåtande om bedömningsprogrammet har begärts av.

Utlåtandet om bedömningsprogrammet publiceras på myndigheternas webbplats på adress www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten och på miljöförvaltningens webbplats www.miljo.fi/brandskogenvindkraftMKB.

AVGIFT, GRUNDERNA FÖR FASTSTÄLLANDE AV AVGIFTEN OCH MÖJLIGHET TILL OMRÖVNING

Avgiften är 8000 euro.

Avgiften som uppbärs för kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet har fastställts i enlighet med ett vanligt projekt (11–17 dagsverken). Avgiften fastställs på basis av förordningen om NTM-centralens avgifter.

En betalningsskyldig, som anser att det har skett ett fel i fastställandet av avgiften för kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet, kan yrka på rättelse av NTM-centralen inom sex månader från dagen då utlåtandet har utfärdats.

TILLÄMPADE RÄTTSNORMER

Lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) 8, 16 och 18 §

Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017) 3 §

Lag om grunder för avgifter till staten (150/1992) 8 §

Statsrådets förordning (1357/2022) om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas och utvecklings- och förvaltningscentrets avgiftsbelagda prestationer år 2023 2 §.

Detta dokument har godkänts elektroniskt i ämbetsverkets elektroniska ärendehanteringssystem. Ärendet har föredragits av överinspektör Satu Ala-Könni och avgjorts av ledande expert Elina Venetjoki.

Bilagor Utlåtanden, åsikter och expertkommentarer
Anvisning om yrkande på rättelse av avgift

Sändlista Prokon Wind Energy Finland Oy
Ramboll Finland Oy
Närpes stad
Korsnäs kommun
Malax kommun
Östermark kommun

För kännedom Instanser som utlåtande har begärts av